

Pohjoismainen työvoimapalvelumalli

Timo Meling ja Santtu Sundvall

Työ- ja elinkeinoministeriö

Työttömien Keskusjärjestö ry

11.11.2020

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin taustaa

- Hallituksen budjettiriihessä päättämiin työllisyystoimenpiteisiin sisältyy pohjoismainen työvoimapalvelun malli
- Työhaun tukemiseksi ja palveluihin ohjaamiseksi työttömien palvelutarpeen arviointia kehitetään ja työhaun tukea lisätään siten, että työttömät kohdataan työhaun alkuvaiheessa kahden viikon välein. Tämän jälkeen kuukauden kestävä tiivis palvelujakso seuraa aina 6 kuukauden työttömyyden jälkeen. Tätä varten TE-toimiston resursseja lisätään 70 miljoonalla eurolla.
- Yksilöllisessä työllistymissuunnitelmassa sovitaan työnhakijan määrällisestä työnhakuvelvoitteesta ja tarkoituksenmukaisista työnhakua tukevista palveluista. Työnhakijan tulee hakea kuukaudessa 0 - 4 työpaikkaa riippuen alueen työmarkkinatilanteesta ja työttömän työkyvystä. Lähtökohtana on 4 työpaikan hakeminen ja velvoitteen reunaehdoista säädetään riittävän tarkkarajaisesti.
- Työhausta raportoidaan sähköiseen järjestelmään itsenäisesti tai palvelun yhteydessä joka kuukausi.
- Mallissa työnhakuun ja palveluihin liittyviä työttömyysturvaseuraamuksia porrastetaan siten, että käyttöön otetaan huomautus. Jos työnhakija jättää velvoitteen uudelleen täyttämättä on seuraamuksena 5 päivän etuuden menetys (karenssi) ja tämän toistuessa 10 päivän karenssi
- Huomautuksen ja kahden karenssin jälkeen työhaun laiminlyönnistä seuraa työssäolovelvoite

Aikataulu:

- **Valmistelu jakautunut TEM:ssä kahdelle osastolle:**

- Lainsäädäntö, työttömyysturva jne (TTM)
- Palvelut ja prosessit (AKO)

Mallia valmistellaan ”Palvelut, etuudet ja osallisuus” -alatyöryhmässä

- **Aikataulu:**

- HE-valmistelu ainakin 4/2021 asti
- HE eduskuntaan loppukeväästä / alkusyksystä 2021
- Voimaantulo aikaisintaan v. 2022 alusta lukien, mahdollisesti porrastetusti
- Toimeenpanoon liittyvät tehtävät v. 2021

Mallin vaikutusarvio

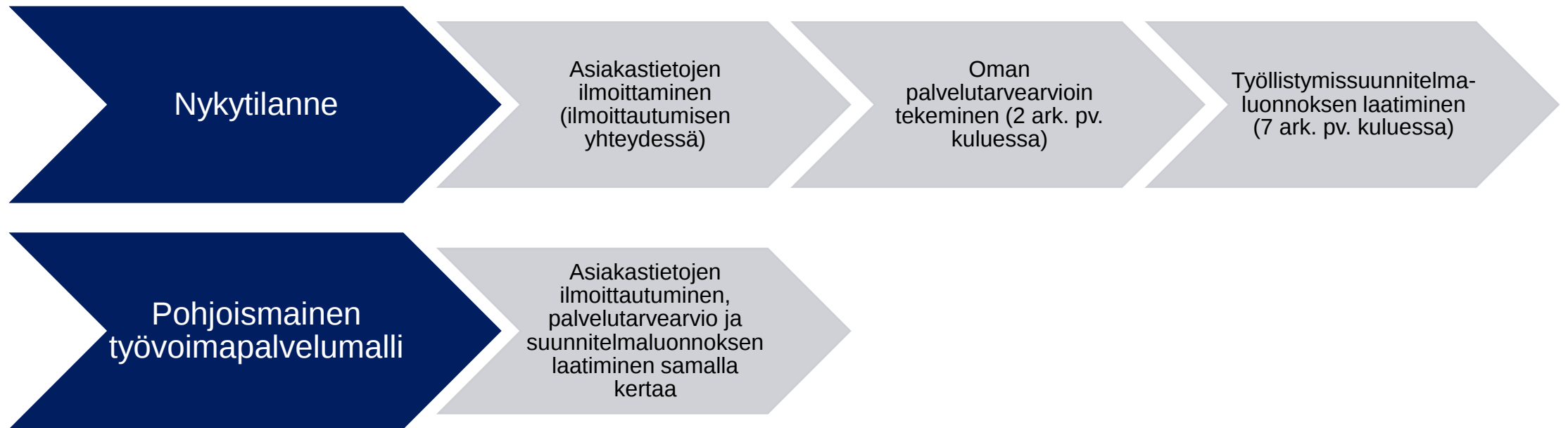
- **Vaikutusarvioinneissa huomioidut muutokset (VM)**
 1. Työhaun alun intensiivinen haastattelujakso (++)
 2. Myöhemmät intensiiviset haastattelujaksot (+/0)
 3. Velvoittavista työtarjouksista luopuminen (-)
 4. Määrällinen työnhakuvelvoite (+)
 5. Työllistymissuunnitelmaan liittyvien sanktioiden porrastus (+/0)
 6. Seuraamusten enimmäiskeston rajaaminen 45 etuuspäivään (+/0)
- **Uusia työllisiä n. 9400**

Vertailu nykyisen ja pohjoismaisen työvoimapalvelumallin välillä

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työnhakijaksi ilmoittautuminen verkossa

Alkuhaastattelun järjestäminen

Nykytila

Työhaun
käynnistäminen

Enintään 2 viikkoa

- Alkuhaastatteluun ohjataan TE-toimiston harkintavallan mukaisesti kaikki työnhakijat. Haastattelu voidaan jättää tekemättä mm. silloin kun työnhakija on ilmoittanut olevansa töissä tai odottaa ratkaisua 3 kk kuluessa (esim. työllistytminen)
- Alkuhaastattelun yhteydessä määritellään/tarkennetaan työnhakijan palvelulinja ja -tarve

Pohjoismainen työvoimapalvelumalli

Työhaun
käynnistäminen

Enintään 5 arkipäivää

Alkuhaastattelu
kasvokkain

- Alkuhaastatteluun ohjataan kaikki työnhakijaksi ilmoittautuvat, mutta haastattelun järjestämistavasta voidaan sopia tapauskohtaisesti niissä tapauksissa, joissa työnhakija on esim. työssä oleva tai odottaa ratkaisua 1 kk sisällä (esim. työllistytminen)
- Alkuhaastattelussa tulee määrittää aina työnhakijan hakuvelvoite (täysi, alennettu, 0-velvoite). Velvoitetta voidaan tarkentaa myöhemmissä työnhakukeskusteluissa.

Työhaun kolme ensimmäistä kuukautta

Nykytila

- Määräaikaishaastattelut koskevat vain työttömänä työnhakijana (työllisyysstatus työtön/lomautettu) olevia työnhakijoita, mutta niitä voidaan harkintavallan puitteissa järjestää myös muille
- Määräaikaishaastattelun aikana kartoitetaan työnhakijan palvelutarve, työhaun tilanne, tarjotaan työtä, ohjataan palveluihin ja laaditaan/päivitetään työllistymissuunnitelma

Pohjoismainen työvoimapalvelumalli

- Alun intensiivijakso koskee niin työttömänä (työllisyysstatus työtön/lomautettu) kuin työvoimapalveluiden piirissä olevia työnhakijoita
- Työnhakukeskustelun aikana kartoitetaan mm. työnhakijan palvelutarve, työhaun tilanne, osaamisperusteet, työnhakutaidot, työkyky sekä ohjataan palveluihin ja laaditaan/päivitetään työllistymissuunnitelma. Lisäksi jokainen työnhakukeskustelu pitää sisällään työnvälitystapahtuman (työpaikkaehdotukset, tarjoukset ja piilotyöpaikat)

Työhaun kestäettyä kuusi kuukautta (malli toistuu kuuden kk välein)

Nykytila

Työttömän 6 kk
määräaikaishaastattelu
(kasvokkain, puhelimitse tai
videoneuvotteluna)

- Haastattelussa tarkistetaan työttömän työhaun tilanne, tarjotaan työtä, sovitaan palveluihin ohjautumisesta ja päivitetään työllistymissuunnitelma

Pohjoismainen työvoimapalvelumalli

Työnhakijan 6 kk
työnhakukeskustelu
(kasvokkain, puhelimitse,
videoneuvotteluna)

2. Intensiivijakson 1.
työnhakukeskustelu
(kasvokkain, puhelimitse,
videoneuvotteluna)

2. Intensiivijakson 2.
Työnhakukeskustelu
(kasvokkain, puhelimitse,
videoneuvotteluna)

- Intensiivijakson työnhakukeskusteluissa tarkennetaan palvelutarvearviota ja mm. tarjotaan työtä ja ohjataan palveluihin
- Myöhemmät intensiivijaksot koskisivat ainoastaan työttömänä työnhakijana olevia

Työnhakijan työnhakuvelvoitteen asettaminen

Nykytila

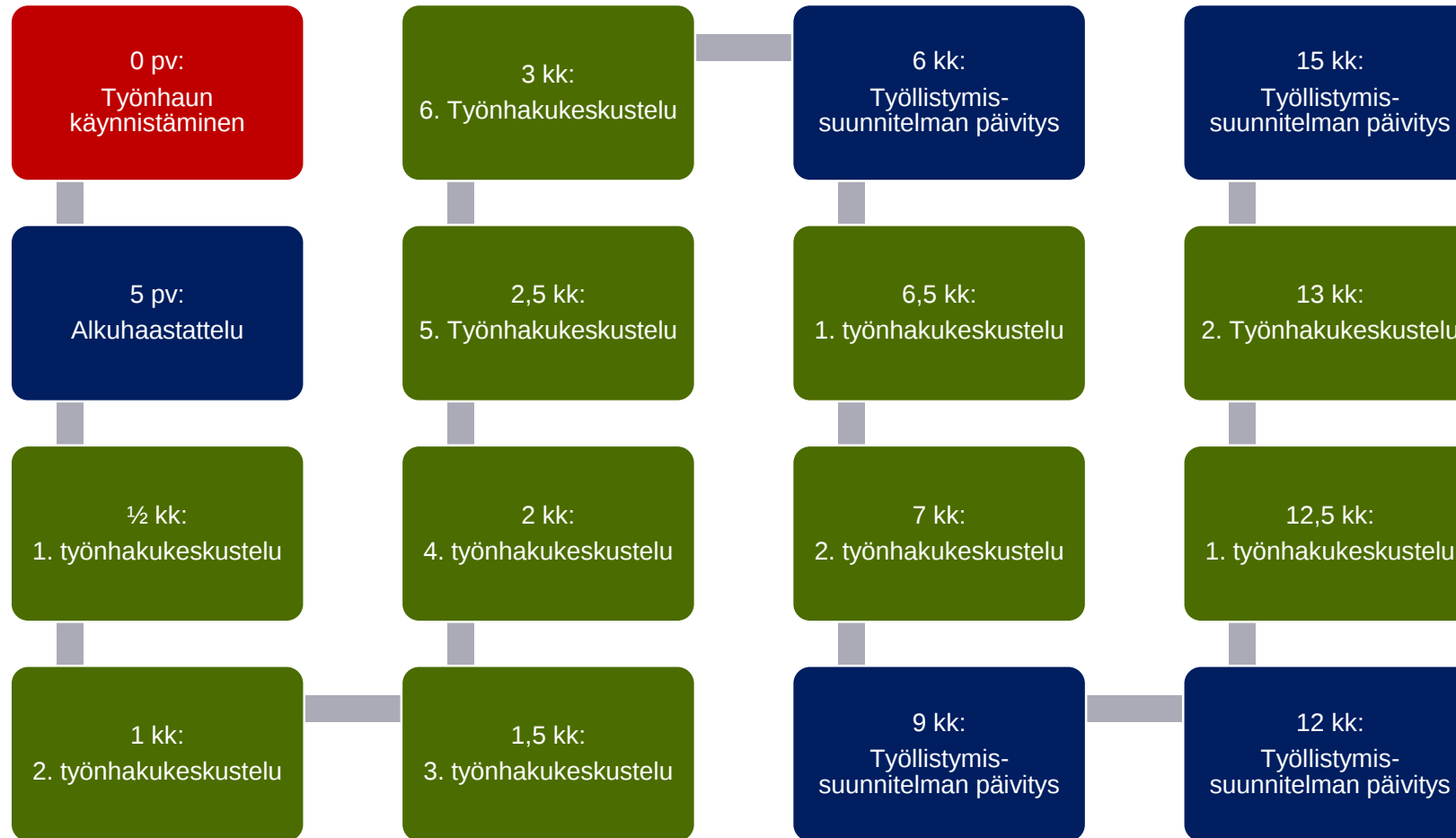
- Työtarjouksia v. 2018: 253 237
- Eniten tarjouksia tehty lähimpänä työmarkkinoita oleville työnhakijoille (48 %)

Pohjoismainen työvoimapalvelumalli

- Alkuhaastattelussa (ja suunnitelmien laatimisen yhteydessä) määritetään työnhakijan työnhakuvelvoite (täysi, alennettu, 0-velvoite)
- Työnhakukeskustelujen ja suunnitelmien laatimisen yhteydessä hakuvelvoitetta arvioidaan uudestaan
- Työnhakija valitsee itse hakemansa työpaikat ja raportoi niistä itsenäisesti sähköiseen järjestelmään
- Nykyisen kaltaisten työtarjousten käyttämistä arvioidaan jatkovalmistelussa, samoin hakevelvoitteen asettamisen kriteerit

Pitkään työttömänä (15kk yhtäjaksoisesti työtön) olevan työnhakijan palveluprosessi (alustava)

Mallin edellyttämiä muutoksia

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Mallin edellyttämät lainsäädäntömuutokset

- **Keskeisimmät muutettavat lait ovat:**

- a) laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012)
- b) työttömyysturvalaki (1290/2002) sekä
- c) mahdollisesti työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettava laki

Mallin edellyttämät tietojärjestelmämuutokset

- **Työhaun käynnistäminen verkossa tiiviimmäksi**
 - Työhaun käynnistäminen verkossa muutetaan tiiviimmäksi, kolmesta verkkoasioinnista yhteen
- **Työnhakijan (digitaalinen) palvelutarpeen, työ- ja toimintakyvyn sekä osaamisen arviointi**
 - Edellyttää (digitaalisen) palvelutarvearvioinnin ja osaamiskartoitusten kehittämistä. Huomioidaan tarkemmin mm. työnhakijan työkykyyn, osaamiseen ja ammattikohtaiseen työmarkkinatilanteeseen liittyvät tekijät.
 - Toimintakykymittareiden (mm. Kykyviisari, Tutka jne) ja profilointityökalujen integrointi osaksi tietojärjestelmiä
 - Sähköiset työkalut tukevat alkuhaastatteluja ja myöhempiä työnhakukeskusteluja
- **Työnhakijan hakuvelvoitteen digitaalinen arviointi osaksi palvelutarvearviointia**
- **Haettujen työpaikkojen itseraportointijärjestelmän rakentaminen**
 - esim. Viestit-palvelu (Suomi.fi), raportoinnin integrointi asiakastietojärjestelmään
- **Ajanvarausjärjestelmä työnhakukeskusteluille**
 - Työnhakijan kyettävä varaamaan työnhakukeskusteluiden ajat itsenäisesti sähköisellä työkalulla sekä muuttamaan aikaa tarvittaessa (erillinen järjestelmä)

Mallin edellyttämät palveluprosessimuutokset

- **TE-toimistojen henkilöstön osaamisen päivittäminen**
 - Muutosten toimeenpano edellyttää sitä, että TE-toimistojen ja kuntien nykyistä henkilöstöä perehdytetään uuteen toimintamalliin.
 - Riittävä osaaminen palvelutarpeen arvioimiseksi, työnvälityksestä, muihin palveluihin ohjaamisesta, alueellisen työllisyystilanteen analyysistä, työnhakutaitojen ja osaamisen kartoituksesta jne.
- **Valtakunnallisen haastattelupohjan kehittäminen (työkalu)**
 - Kuntien ja TE-toimistojen käyttöön yleinen haastattelupohja, jolla tuetaan intensiivijaksojen toteutusta ja merkityksellisten sisältöjen muodostumista
 - Yhteisten työpajojen järjestäminen, joissa intensiivijaksojen sisällöt ja haastattelurunko määritellään yhdessä
- **Määrärahojen käyttö työnhakukeskusteluja tukevien ostopalveluiden hankintoihin**
 - Julkista vallankäyttöä sisältävät toimet ja työnhaun koordinoinnin kokonaisvastuu aina julkisella sektorilla
 - Keskusteluja voitaisiin tukea esim. intensiivijaksoon sijoittuvilla henkilökohtaisilla työnhakuklinikoilla
- **Toimitilaratkaisut ja työvälineet**
 - TE-toimistojen (ja kunnan?) toimitilat vaativat haastattelumäärän lisäämisestä johtuen uudelleenorganisointia

Mallia varten kohdennettavat määrärahat

- Mallia varten tullaan kohdentamaan noin 70 miljoonan euron vuotuinen määräraha (n. 1200 htv:tä)
- Määräraha tulee sekä valtion TE-palveluiden että työllisyyden kuntakokeilujen jaettavaksi
- Määrärahan käyttötarkoitus nimenomaan entistä yksilöllisemmän palvelun järjestämisessä

Kiitos

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet